Lieta Nr.11088286413

K29-1181/14

S P R I E D U M S

Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2014.gada 29.augustā

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa šādā sastāvā:

tiesnese V. Voronova

ar tiesas sēdes sekretāri K.Šuļgu

tulkam I.Šromam

piedaloties prokurorei Z.Riekstiņai
aizstāvim O.Plotiņam

iztiesāja atklātā tiesas sēdē krimināllietu, kurā **/pers. F/**, personas kods /personas kods/, apsūdzēts noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma **117. panta 2. un 4.punktā**.

Aprakstošā daļa

Pārbaudījusi un novērtējusi visus krimināllietā esošos pierādījumus, tiesa konstatēja, ka /pers. F/

tīši prettiesiski nonāvēja citu personu /slepkavība/ pastiprinošos apstākļos - ar sevišķu cietsirdību un vainīgajam apzinoties, ka tā atrodas bezpalīdzības stāvoklī, pie šādiem apstākļiem:

2013.gada 7.decembra vakarā, izmeklēšanā nenoskaidrotā konkrētā laikā /pers. F/, būdams alkohola reibuma stāvoklī, dusmās par to, ka /pers. G/ it kā ir nozadzis viņa ģimenei piederošo divriteni, ieveda /pers. G/ dzīvoklī Rīgā, /adrese/, kur, slepkavības nolūkā, sāka viņu sist, izdarot vairākus sitienus ar dūrēm un apautām kājām pa cietušā /pers. G/ galvu un ķermeni. Pēc ka saslēdza viņa rokas rokudzelžos, un apzinoties, ka cietušais atrodas bezpalīdzības stāvoklī, jo saslēgtās rokas liedza viņam izrādīt pretošanos un nodrošināt sev aizsardzību, ar sevišķu cietsirdību un ņirgājoties par cietušo apmēram pusotru stundu ar pārtraukumiem, kuru laikā turpināja lietot alkoholiskos dzērienus, sita viņu ar dūrēm un apautām kājām pa dzīvībai svarīgu orgānu - galvu sejas rajonā, t.i. tajā ķermeņa daļā, kur jau iepriekš bija nodarīti miesas bojājumi, šādā veidā sagādājot viņam sevišķas ciešanas. Kad izmeklēšanā nenoskaidrota persona atbrīvoja /pers. G/ vienu roku no rokudzelžiem, /pers. F/, turpinot realizēt savu noziedzīgo nodomu, vērstu uz /pers. G/ slepkavību, aiz virsdrēbēm izvilka viņu kāpņu telpā, novilka pa kāpnēm uz pirmo stāvu un nogrūda uz zemes, kur, apzinoties, ka /pers. G/ nodarīto sitienu rezultātā vairs nav spējīgs izrādīt pretošanos, un šādā veidā viņš sagādā pie samaņas esošajam /pers. G/ sevišķas ciešanas, vairākas reizes ar kāju iespēra pa cietušā savainoto seju, pēc kā divas reizes tīši uzmeta viņam uz sejas ķieģeli, un pārliecinājies, ka cietušais patiešām ir miris, no noziedzīga nodarījuma izdarīšanas vietas aizgāja.

Šādā veidā /pers. F/, izdarot ar dūrēm, apautām kājām un ķieģeli cietušajam /pers. G/ ne mazāk kā 20 sitienus sejas apvidū, ne mazāk kā 5 sitienus galvas matainās daļas apvidū un ne mazāk kā 6 sitienus ekstremitāšu un iegurņa apvidū, nodarīja viņam smagus miesas bojājumus, kas bīstami dzīvībai: trula galvas trauma - sistas brūces pieres labajā un kreisajā pusēs, deguna, augšlūpas, labā vaiga, zoda un kreisās acs augšējā plakstiņa apvidos / kopā 15 /, sista brūce augšlūpas gļotādā labajā pusē ar plašu asinsizplūdumu gļotādā, joslveida zemādas asinsizplūdumi pieres kreisajā pusē un kreiso deniņu apvidū, plašs saplūstošs ādas nobrāzums pieres apvidū apakšējā trešdaļā vairāk labajā pusē, abu acu, deguna, vaigu kaulu un vaigu apvidos, augšlūpas un zoda apvidū kreisajā pusē, izolēti ādas nobrāzumi paura vidusdaļā, kreisajā un labajā paura apvidos, kreiso paura deniņu, labo deniņu un labo deniņu -pakauša apvidos, zoda apvidū vairāk labajā pusē, labā acs ābola plīsums, zemādas asinsizplūdumi abu ausu gliemežnīcu apvidos, asinsizplūdums uz galvas ādas lēvera iekšējās virsmas pieres labajā pusē, paura apvidū, abu deniņu apvidos, pakauša labajā pusē un sejas zemādas mīkstajos audos, sejas skeleta kaulu daudzšķembains impresijas lūzums ar dislokāciju, kreisā deniņu kaula zvīņas lūzums ar lūzuma līnijām pārejošām uz galvaskausa pamatni, asinsizplūdums zem cietā galvas smadzeņu apvalka virs abām galvas smadzeņu puslodēm, difūzi asinsizplūdumi zem mīkstajiem galvas smadzeņu apvalkiem virs smadzenīšu kreisās puslodes mugurējās daļas, abu paura daivu sagitālajām virsmām, kreisās deniņu daivas bazālās virsmas, abu pieres-paura-deniņu daivu izliektajām virsmām, masīvs galvas smadzeņu sasitums, kā arī maznozīmīgus miesas bojājumus - zemādas asinsizplūdumi uz kakla priekšējās virsmas vidējās trešdaļas vairāk kreisajā pusē, uz labā apakšdelma apakšējās trešdaļas mugurējās virsmas, labās plaukstas ārējās virsmas, ādas nobrāzumi kreisā zarnukaula priekšējās šķautnes projekcijas vietā, kreisā

gurna apvidū, abu ceļu locītavu projekciju vietās priekšējās virsmās, kreisā apakšstilba augšējās trešdaļas priekšēji-iekšējā virsmā, abu plaukstu ārējās virsmās, ādas skrāpējumi abu augšstilbu augšējo, vidējo un apakšējo trešdaļu apvidos priekšējās virsmās, cirkulāri zemādas asinsizplūdumi un ādas nobrāzumi abu plaukstu locītavu projekcijas vietās, un kuru rezultātā kopumā no trulas galvas traumas ar sejas skeleta kaulu, galvas kausa velves un pamatnes kaulu lūzumiem, asinsizplūdumiem zem cietā un mīkstajiem galvas smadzeņu apvalkiem un galvas smadzeņu sasitumu, kas sarežģījās ar ārēju asiņošanu un asiņošanu caur degunu ar asiņu aspirāciju, galvas smadzeņu tūsku, mikrocirkulācijas traucējumu parādībām iekšējo orgānu apvidos, uz vietas iestājās cietušā /pers. G/ nāve.

Ar savām darbībām /pers. F/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 117.pantā 2. un 4.punktā.

Cietusī/pers. H/ pirmstiesas izmeklēšanas procesā iesniegusi kaitējuma kompensāciju EUR 715,92 apmērā un morālā kaitējuma kompensāciju EUR 1000 apmērā (lietas 1.sējuma 36.-40.lapa). Tiesas sēdē cietusī pieteikto materiālo un morālo kaitējuma kompensāciju EUR 1715,92 apmērā uzturēja, paskaidroja, ka valsts daļēji izmaksāja kaitējuma kompensāciju, taču samazināt kompensācijas apmēru nevēlas, jo viņai ir nepieciešami EUR 500 pieminekļa uzlikšanai, kā arī viņa ir palikusi bez vīra, ar trīs bērniem un mazmeitu.

2014.gada 29.maijā Latvijas Republikas Tieslietu ministrijas Juridiskās palīdzības administrācija iesniegusi iesniegumu par kompensācijas piedziņu valsts interesēs EUR 1600 apmērā, kura tika izmaksāta cietušajai /pers. H/ (lietas 2.sējuma 74.-76.lapa).

Prokurore un aizstāvis tiesas sēdē piekrita pierādījumu pārbaudes neizdarīšanai tiesas izmeklēšanā.

Tā kā apsūdzētais pilnībā atzīst savu vainu visā viņam izvirzītajā apsūdzībā, piekrita lietas izskatīšanai bez pierādījumu pārbaudes, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.panta pirmās daļas nosacījumiem, izskaidrojot pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas procesuālo būtību un sekas, tiesa, noklausoties procesa dalībnieku viedokli, iepazinusies ar lietas materiāliem atzīst, ka lietā iespējams neizdarīt pierādījumu pārbaudi.

Motīvu daļa

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 499.panta nosacījumiem, noklausoties procesa dalībnieku viedokļus un izskaidrojot viņiem pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas procesuālo būtību un sekas, tiesa nolēma neizdarīt pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšanā, jo apsūdzētais pilnībā atzīst savu vainu visā viņam izvirzītajā apsūdzībā un tiesai pēc lietas materiālu pārbaudes nav šaubu par apsūdzētā /pers. F/ vainīgumu viņam celtajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma Krimināllikuma 117.panta 2. un 4.punkta.

Tiesa atzīst, ka apsūdzētā /pers. F/ izdarītā noziedzīgā nodarījuma kvalifikācija pēc Krimināllikuma 117.panta 2. un 4.punkta ir pareiza un par izdarīto noziedzīgo nodarījumu apsūdzētais sodāms.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 527.panta trešo daļu pierādījumu analīze un uzskaitījums spriedumā nav nepieciešams.

Saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta pirmās daļas prasībām, *sodu nosaka tādā apmērā, kādu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu paredz šā likuma sevišķās daļas attiecīgā panta sankcija, ievērojot šā likuma vispārīgās daļas noteikumus.*

Tāpat pie soda noteikšanas tiesa ņem vērā arī Krimināllikuma 35.pantā definēto soda mērķi, kas ir *aizsargāt sabiedrības drošību; atjaunot taisnīgumu; sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu; resocializēt sodīto personu; panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.*

Nosakot apsūdzētajam soda veidu, atbilstoši Krimināllikuma 46.panta otrajai daļai, tiesa *ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kā arī vainīgā personību.*

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.panta trešo daļu tiesas izmeklēšanā pārbaudīti sekojoši apsūdzētā /pers. F/ raksturojošie dati: dzimis /datums/, Rīgā, LR pilsonis (lietas 2.sējuma 59.lapa), deklarēta dzīvesvieta /adrese/(lietas 3.sējuma 11.lapa), pēc paša vārdiem faktiskā dzīvesvieta /adrese A/, neprecējies, apgādībā /datums/dzimušais dēls /pers. L/ (lietas 2.sējuma 59.lapa), ar 7 klašu izglītību.

Agrāk tiesāts 7 reizes (lietas 3.sējuma 4.-9.lapa), sodāmības dzēstas, pēdējās reizes:

1) 2005.gada 10.jūnijā ar Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas spriedumu pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas ar brīvības atņemšanu uz 10 (desmit) mēnešiem bez mantas konfiskācijas. Spriedums stājies spēkā 2005.gada 28.jūnijā (lietas 3.sējuma 19.lapa).

2) 2008.gada 16.septembrī ar Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas spriedumu pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas ar brīvības atņemšanu uz 1 (vienu) gadu, bez mantas konfiskācijas. Spriedums stājies spēkā 2008.gada 29.septembrī (lietas 2.sējuma 54.-56.lapa). Sodu izcietis 2009.gada 11.augustā (lietas 3.sējuma 9.lapa).

No Centrālcietuma raksturojas apmierinoši (lietas 3.sējuma 36.lapa).

VSIA „Rīgas Psihiatrijas un narkoloģijas centrs" Psihiatriskās palīdzības dienesta ambulatorās nodaļas uzskaitē nesastāv (lietas 2.sējuma 57.lapa).

VSIA „Rīgas Psihiatrijas un narkoloģijas centrs" Narkoloģiskās palīdzības dienesta Ambulatori konsultatīvās nodaļas profilaktiskajā novērošanā no 1994.gada 5.septembra līdz 1998.gada 17.jūlijam ar diagnozi – epizodiska ļaunprātīga toksisko vielu (līme "Moments") tvaiku inhalēšana (lietas 2.sējuma 58.lapa).

Tiesa konstatē, ka apsūdzētais ir izdarījis noziedzīgu nodarījumu, kas saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta piekto daļu ir

klasificējams kā tīšs sevišķi smags noziegums, kā rezultātā iestājusies cietušā nāve. Slepkavība ir klasificēta kā sevišķi smags noziegums, kura sekas ir neatgriezeniskas un nodarītais kaitējums nav labojams, likumdevējs analizējamajās normās ir paredzējis bargus sodus.

Vērtējot nodarījuma raksturu un konstatējot pazīmju kopumu, kas atšķir konkrēto noziedzīgo nodarījumu no līdzīgiem, tiesa uzsver, ka šī slepkavība izdarīta ar tiešu nodomu un sevišķu kaitīguma pakāpi, turklāt izmantots ir dzīvībai bīstams priekšmets – ķieģelis, kas sists vairākkārtīgi pa dzīvībai svarīgiem orgāniem – seju un galvu.

Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa secina, ka apsūdzētajam, lai sasniegtu Krimināllikuma 35.pantā definēto soda mērķi – ir nosakāms sods tieši reālas brīvības atņemšanas soda veidā.

Turklāt pie šādiem apstākļiem, nav likumīga pamata noteikt vieglāku sodu nekā likumā paredzētais vai arī piemērot nosacītas notiesāšanas nosacījumus, ievērojot Krimināllikuma 49. un 55.pantā ietvertos vieglāka soda noteikšanas nekā likumā paredzētais un nosacītas notiesāšanas vispārējos principus.

Nosakot apsūdzētajam /pers. F/ soda mēru, atbilstoši Krimināllikuma 46.panta trešajai daļai, tiesa *ņem vērā atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus*.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu tiesa ņem vērā apstākļus, kuri likumā nav paredzēti, un tiesa atzīst par apsūdzētā /pers. F/ atbildību mīkstinošu apstākli apsūdzētā vaļsirdīgu atzīšanos noziedzīga nodarījuma izdarīšanā un izdarītā nožēlošanu.

Pierādījumu pārbaudes neizdarīšana iztiesāšanā ir procesuāla darbība, kas ir pieļaujama pie apstākļiem, kad apsūdzētais atzīst savu vainu. Apsūdzētais, piekrītot lietas iztiesāšanai bez pierādījumu pārbaudes, ir izmantojis savas tiesības uz sadarbību, ko nosaka Kriminālprocesa likuma 21.pants, ka persona, kurai ir tiesības uz aizstāvību, var sadarboties ar kriminālprocesa veikšanai pilnvaroto amatpersonu, lai sekmētu kriminaltiesisko attiecību noregulējumu. Tas, ka apsūdzētais izmanto savas tiesības uz sadarbību vienkāršotāka procesa izvēlē, nav atzīstams par patstāvīgu viņa atbildību mīkstinošu apstākli, bet tiesa ņem vērā pie soda noteikšanas. Šāda atziņa izriet arī no tiesu prakses *(sk. Senāta Krimināllietu departaments nolēmumus lietā Nr. SKK- 232/08).*

Gan krimināltiesību teorijā, gan tiesu praksē atzīts, ka noziedzīgu nodarījumu recidīvs ir tad, ja persona, kurai tiesa nosaka sodu, jau pirms tam ir vismaz vienu reizi tiesāta par jebkuru agrāk izdarītu noziedzīgu nodarījumu un sodāmība par to nav noņemta vai dzēsta.

Pretēji prokurores uzskatam, tiesa atzīst, ka iepriekš minētās sodāmības apsūdzētajam ir dzēstas, tādējādi nav tiesiska pamata konstatēt atbildību pastiprinošu apstākli – recidīvu, bet kā personu raksturojošam faktam tam ir liela nozīme, lemjot par personai piemērojamo soda mēru.

Kā redzams no lietas materiāliem, apsūdzētais pēdējo reizi sodīts 2008.gada 16.septembrī ar Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas spriedumu pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas ar brīvības atņemšanu uz 1 (vienu) gadu, bez mantas konfiskācijas. (lietas 2.sējuma 54.-56.lapa). Sodu izcietis 2009.gada 11.augustā (lietas 3.sējuma 9.lapa).

Saskaņā ar Krimināllikuma 63.panta trešās daļas 5.punktu par nesodītām atzīstamas personas, kas izcietušas brīvības atņemšanas sodu ne ilgāku par trim gadiem, pēc diviem gadiem. Šo noziedzīgu nodarījumu pēc brīvības atņemšanas soda izciešanas apsūdzētais izdarīja 2013.gada 7.decembrī, t.i., vēlāk nekā pēc diviem gadiem, tāpēc sodāmība pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas apsūdzētajam neveido Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 1. punktā paredzēto atbildību pastiprinošo apstākli – noziedzīgo nodarījumu recidīvu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 12.punktu par /pers. F/ atbildību pastiprinošu apstākli atzīstams tas, ka noziedzīgs nodarījums izdarīts alkohola ietekmē, ko apliecina 2013.gada 8.decembra Personas pārbaudes protokols Nr.150 un Alkohola koncentrācijas mēraparāta izdrukas (lietas 2.sējuma 3.-5.lapa).

2008.gada 1.jūlija Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta un Krimināllietu tiesu palātas tiesnešu kopsapulces lēmuma par sodu piemērošanas praksi 15.punktā norādīts, ka atbildību pastiprinošu apstākļu esamība ir pamats bargāka soda piemērošanai salīdzinājumā ar sodu, kāds būtu piespriežams, šādus apstākļus nekonstatējot.

Tādējādi tiesa atzīst, ka /pers. F/ ir pamats piespriest sodu 12 gadu apmērā, turklāt ievērojot visu iepriekš konstatēto, nevar būt pietuvināts Krimināllikuma 117.panta 2. un 4.punkta sankcijas minimālajai robežai, jo tiesa nevar atstāt bez ievērības to, ka likumdevējs apsūdzētā izdarīto noziedzīgo nodarījumu ir vērtējis kā nodarījumu ar sevišķu lielu kaitīguma pakāpi. Turklāt apsūdzētajam inkriminēto pantu sankcijas apmērs norāda, ka ar noziedzīgu nodarījumu apdraudētās intereses likumdevējs uzskata par īpaši nozīmīgām.

Pie soda mēra tiesa nevērtē, bet neatstāj arī bez ievērības to, ka Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas lietvedībā atrodas krimināllieta Nr.11088077613, kurā /pers. F/ tiek apsūdzēts par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kas paredzēts Krimināllikuma 176.panta otrajā daļā, tas ir, par svešas kustamas mantas nolaupīšanu, kas saistīta ar vardarbību (laupīšanu) (lietas 3.sējuma 8.lapa).

Krimināllikuma 117.panta 2. un 4.punkta sankcija paredz papildsodu – mantas konfiskāciju, kurai ir alternatīvs raksturs. Savukārt saskaņā ar Krimināllikuma 42.panta pirmo un otro daļu mantas konfiskācija ir notiesātā īpašumā esošās mantas vai tās daļas piespiedu bezatlīdzības atsavināšana valsts īpašumā, ko var noteikt kā pamatsodu vai papildsodu Krimināllikuma Sevišķajā daļā paredzētajos gadījumos.

Kriminālprocesa ietvaros mantisko jautājumu risinājuma nodrošināšanai arests apsūdzētā /pers. F/ mantai, kā arī mantai, kas viņam pienākas no citām personām, nav uzlikts (lēmums par krimināllietas nodošanu tiesai 2.sējuma 85.lapa). Tādējādi atbilstoši spēkā esošajai Krimināllikuma 42.panta trešajai daļai, šo papildsodu tiesa apsūdzētajam nepiemēro, jo krimināllietā nav norādīta

konkrēta manta, kas būtu konfiscējama apsūdzētajam.

Attiecībā pret apsūdzēto ir piemērojams Krimināllikuma 117.panta 2. un 4.punkta sankcijā paredzētais obligātais papildsods – policijas kontrole. Izvērtējot piemērojamā papildsoda - policijas kontrole apmēru, ņemot vērā izdarīto noziegumu smagumu un sabiedrisko bīstamību un apsūdzētā personību, lai uzraudzītu apsūdzētā uzvedību pēc atbrīvošanās no brīvības atņemšanas iestādes, tiesa uzskata, ka papildsods nosakāms Krimināllikuma 45.panta otrajā daļā paredzētajā maksimālajā apmērā.

Apsūdzētais /pers. F/ Kriminālprocesa likuma 264.panta pirmās daļas 1.punkta kārtībā tika aizturēts 2013.gada 7.decembrī (lietas 2.sējuma 1.lapa), 2013.gada 9.decembrī viņam tika piemērots drošības līdzeklis — apcietinājums (lietas 2.sējuma 41.lapa).

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta piekto daļu, soda termiņā ieskaitāms /pers. F/ aizturēšanā pavadītais laiks no 2013.gada 7.decembra līdz 2013.gada 8.decembrim un apcietinājumā pavadītais laiks no līdz 2013.gada 9.decembra līdz 2014.gada 29.augustam.

Apsūdzētajam/pers. F/ piemērotais drošības līdzeklis – apcietinājums, ir atstājams negrozīts, lai nodrošinātu kriminālprocesa mērķa sasniegšanu un nodrošinātu sprieduma izpildi.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 240.pantu, izlemjot jautājumu par lietā esošajiem lietiskajiem pierādījumiem, tiesa konstatē, ka:

1) divi ķieģeļi, rokudzelžus, kas glabājas pie krimināllietas materiāliem (lietas 1.sējuma 4., 7.lapa, 2.sējuma 89.lapa) saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 240.panta pirmās daļas 2.punktu ir iznīcināmi kā noziedzīga nodarījuma rīki, kam nav vērtības;

2) /pers. F/ paraugus un nomazgājumus no rokām, trīs asins paraugus, /pers. R/ DNS paraugus un nomazgājumus no rokām, /pers. S/ DNS paraugus un nomazgājumus no rokām, /pers. U/ DNS paraugus un nomazgājumus no rokām, kas glabājas pie krimināllietas materiāliem (lietas 2.sējuma 89.lapa) saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 240.panta pirmās daļas 5.punktu iznīcināmi kā lietas, kurām nav vērtības;

3) /pers. F/ apģērbu, kas atdots /pers. F/ (lietas 2.sējuma 89.lapa) saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 240.panta pirmās daļas 1.punktu uzskatīt kā atdotu /pers. F/;

4) džinsu bikses ar redzamiem asins līdzīgiem traipiem, 2 CD diski, kas glabājas pie krimināllietas materiāliem (lietas 2.sējuma 89.lapa) saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 240.panta pirmās daļas 5.punktu iznīcināmi kā lietas, kurām nav vērtības;

5) četras šķiltavas, desmit cigarešu izsmēķus, auguma fragmentu, kas saskaņā ar 2014.gada 12.maija aktu par lietisko pierādījumu iznīcināšanu (lietas 1.sējuma 10.lapa, 2.sējuma 62., 89.lapa) uzskatīt par iznīcinātiem;

6) /pers. U/ apģērbu, kas atdots /pers. U/ (lietas 2.sējuma 89.lapa) saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 240.panta pirmās daļas 1.punktu uzskatīt kā atdotu /pers. U/;

7) /pers. G/ apģērbu (apakšbikses, treniņbikses, 2 džemperi, vējjaku, apavus, zeķes, virsjaku), kas atdots cietušajai /pers. H/ (lietas 1.sējuma 42.lapa, 2.sējuma 89.lapa) saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 240.panta pirmās daļas 1.punktu uzskatīt kā atdotu /pers. H/;

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 367.panta pirmās daļas 4.punktu **procesuālie izdevumi** ir samaksa advokātam.

Savukārt Kriminālprocesa likuma 84.pants noteic, ka advokātam par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu personai, kura nav noslēgusi vienošanos par aizstāvību, samaksas apmēru un ar valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu saistītos atlīdzināmos izdevumus, to apmēru un izmaksu nosaka Ministru kabinets.

Apsūdzētā /pers. F/ aizstāvis zvērināts advokāts Ojārs Plotiņš tiesai iesniedzis paziņojumus par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu kriminālprocesā, kurā norādīta viņa kā valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniedzēja pakalpojumu aprēķini EUR 57,62 apmērā (lietas 3.sējuma 22.-23.lapa) un EUR 81,11 apmērā, kas saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 368.panta pirmo daļu ir piedzenami no apsūdzētā.

Uz /pers. F/ neattiecas Kriminālprocesa likuma 85.panta nosacījumi par personām, kuras atbrīvojamas no samaksas par aizstāvja palīdzību, jo lietā nav ziņu, kas apliecina, ka viņa mantiskais stāvoklis izslēdz iespēju aizstāvja palīdzību nodrošināt no saviem līdzekļiem.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 368.panta pirmo daļu šie procesuālie izdevumi piedzenami no apsūdzētā.

Par cietušo šajā kriminālprocesā ir atzīta noslepkavotā /pers. G/ sieva /pers. H/, kura pieteikusi materiālo kompensāciju EUR 715,92 par /pers. G/ bērēm, kas sastāda apbedīšanas pakalpojumi EUR 365,92 apmērā (lietas 1.sējuma 38.-40), EUR 300 par sēru mielastu, par ko čeki nav saglabājušies, jo mielastu cietusī pati gatavojusi, kā arī cietusī pieteica morālo kaitējuma kompensāciju EUR 1000 apmērā, norādot, ka ar noslepkavoto /pers. G/ laulībā nodzīvojusi 20 gadus, viņš bija ļoti tuvs cilvēks, tāpēc viņa nāve cietušo morāli ļoti dziļi aizskārusi (lietas 1.sējuma 37.lapa).

Tieslietu ministrijas Juridiskās palīdzības administrācijas Piedziņas nodaļa 2014.gada 3.septembrī iesniegusi kaitējuma kompensāciju valsts interesēs, kurā norādīts, ka saskaņā ar 2014.gada 15.maija lēmumu Nr.6-1.1/189 "Par valsts kompensāciju" nolemts cietušajai /pers. H/ kriminālprocesa Nr.11088286413 ietvaros izmaksāt valsts kompensāciju EUR 1600 apmērā. Lūdz piedzīt no /pers. F/ valsts labā cietušajai izmaksāto valsts kompensāciju EUR 1600 apmērā (lietas 2.sējuma 74.lapa).

Kā redzams no lietas materiāliem, Latvijas Republikas Tieslietu ministrijas Juridiskās palīdzības administrācija saskaņā ar

likuma „Par valsts kompensāciju cietušajiem” 7.panta otrās daļas pirmo punktu, 2014.gada 19.maijā cietušajai /pers. H/ izmaksājusi kaitējuma kompensāciju EUR 1600 apmērā. Minēto apliecina Valsts kases 2014.gada 19.maija maksājuma uzdevums Nr.001853 (lietas 2.sējuma 75.-76.lapa).

Saskaņā ar likuma „Par valsts kompensāciju cietušajiem” 19.panta otro punktu, *juridiskās palīdzības administrācijai, nodrošinot izmaksātās valsts kompensācijas piedziņu, ir tiesības bez īpaša tiesas nolēmuma stāties cietušā (piedzinēja) vietā, lai atgūtu izmaksāto valsts kompensācijas summu*. Savukārt saskaņā ar minētā likuma 21.panta pirmo daļu, *ja cietušais valsts kompensāciju saņēmis krimināprocesā, kurā nav pieņemts galīgais nolēmums, pieteikuma par izmaksātās valsts kompensācijas piedziņu valsts interesēs uzturēšanu spēkā un apmierināšanu nodrošina Kriminālprocesa likumā noteiktajā kārtībā.*

Saskaņā ar likuma „Par valsts kompensāciju cietušajiem” 3.[1] panta otro punktu *pienākums atmaksāt valsts budžetā cietušajam izmaksāto valsts kompensāciju ir noziedzīga nodarījuma izdarītājam, kurš atzīts par vainīgu, pamatojoties uz notiesājoš u spriedumu vai prokurora priekšrakstu par sodu, vai pret kuru krimināprocess izbeigts personu nereabilitējošu apstākļu dēļ*.

Turklāt likuma „Par valsts kompensāciju cietušajiem” 21.panta pirmā daļa nosaka, *ja cietušais valsts kompensāciju saņēmis krimināprocesā, kurā nav pieņemts galīgais nolēmums, pieteikuma par izmaksātās valsts kompensācijas piedziņu valsts interesēs uzturēšanu spēkā un apmierināšanu nodrošina Krimināprocesa likumā noteiktajā kārtībā*. Savukārt trešā daļa nosaka, ka Juridiskās palīdzības administrācija nosūta paziņojumu noziedzīga nodarījuma izdarītājam, kas atzīts par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kā arī tiesai, kas taisījusi notiesājoš u spriedumu, informējot, ka Juridiskās palīdzības administrācija stājas cietušā (piedzinēja) vietā izmaksātās valsts kompensācijas summas apmērā.

Prokurore, saskaņā ar Krimināprocesa likuma 456.panta trešo daļu un likuma „Par valsts kompensāciju cietušajiem” 3.[1]panta 2. punktu tiesas sēdē mutvārdos pieteica kompensācijas pieteikumu par cietušajai izmaksātās valsts kompensācijas piedziņu EUR 1600 apmērā no apsūdzētā, lūdzot valsts labā no apsūdzētā piedzīt Juridiskās palīdzības administrācijas izmaksātās kompensācijas EUR 1600 apmērā.

Likuma ,,Par valsts kompensāciju cietušajiem” 4.panta pirmās daļas 4.punkts nosaka, ka Juridiskās palīdzības administrācija nodrošina cietušajam izmaksātās valsts kompensācijas summas piedziņu no noziedzīga nodarījuma izdarītāja.

Saskaņā ar likuma „Par valsts kompensāciju cietušajiem”3[1].panta 2.punktu, apsūdzētajam, kas atzīts par vainīgu, noziedzīga nodarījuma izdarīšanā ir pienākums atmaksāt valsts budžetā cietušajam izmaksāto valsts kompensāciju.

Tādējādi pamatojoties uz Krimināprocesa likuma 353.pirmās daļas pirmo punktu, tā ir piedzenama no apsūdzētā par labu valstij.

Tāpat cietusī uzskata, ka procesuālā taisnīguma atjaunošanai morālās atlīdzības apmērs ir EUR 1000.

Saskaņā ar Civillikuma 1635. panta trešajā daļā noteikto, gadījumos, kad pret personu vērstais nodarījums izpaudies kā noziedzīgs nodarījums pret dzīvību, veselību, tikumību, dzimumneaizskaramību, brīvību, godu, cieņu vai pret ģimeni, vai nepilngadīgo, pieņemams, ka cietušajam ir nodarīts morālais kaitējums. Līdz ar to, kā tas norādīts Krimināprocesa likuma 351. panta otrajā daļā, pieteikumā par radītā kaitējuma kompensāciju kompensācijas apmērs par morālo aizskārumu un fiziskajām sāpēm tikai jānorāda, bet tiesas kompetencē ir noteikt tā apmēru.

Ņemot vērā, ka /pers. F/ tiek atzīts par vainīgu smagu miesas bojājumu, kas izraisīja cietušā nāvi, izdarīšanā, t.i., tiek atzīts par vainīgu slepkavības pastiprinošos apstākļos izdarīšanā, cēloņsakarība starp smagu miesas bojājumu tīšu nodarīšanu cietušajam un cietušā nāvi ir konstatēta, apsūdzētajam ir pienākums atlīdzināt kā materiālo, tā morālo kaitējumu cietušajai. Turklāt cietušajai nav jāpierāda morālais kaitējums.

Tiesa uzskata, ka, ņemot vērā Krimināprocesa likuma 352.panta otrās daļas nosacījumus, tajā skaitā arī ekspertīzes atzinumā konstatēto, ka cietušās vīram, kuram tika nodarīti smagi miesas bojājumi un kam bija cēlonisks sakars starp traumām un nāvi (1.sējuma lietas 25-29.lapa), tiesa atzīst, ka cietušajai ir nodarītas morālas ciešanas un viņai pienākas kompensācija par morālo aizskārumu no apsūdzētā. Notikušais nenoliedzami noslepkavotā sievai un visai ģimenei nodarīja dziļu morālu aizskārumu un psihisku traumu.

Morālā kaitējuma nodarīšana un pienākums atlīdzināt nodarīto morālo kaitējumu ir sekas personas prettiesiskām, tīšām darbībām, kā rezultātā ir apdraudēta cietušā drošība, veselība un citas vērtības.

Judikatūras lietā SKK-8/2010 Senāta Krimināllietu departaments norādījis, ka Krimināprocesa likuma 26.nodaļas normas faktiski satur arī materiālo normu pazīmes, tādēļ izlemjot par cietušā kompensācijas pieteikumu (arī daļā par morālo aizskārumu), tiesai jāvadās no šīm normām.

Krimināprocesa likuma 22.pantā deklarētā pamatprincipa praktisku realizāciju sīki regulē Krimināprocesa likuma 26.nodaļā „Ar noziedzīgu nodarījumu radītā kaitējuma atlīdzināšana” ietvertās normas.

Tiesa atzīst, ka Krimināprocesa likuma 22.pantā deklarētais krimināprocesa pamatprincips atbilst 1983.gada 24.novembra Eiropas Konvencijas par kompensāciju piešķiršanu vardarbīgu noziegumu upuriem un Eiropas Padomes Direktīvas 2004/80 EK (2004.gada 29.aprīlis) „Par kompensāciju noziegumos cietušajiem” garam. Krimināprocesa likuma 22.pantā noteikts, ka personai, kurai ar noziedzīgu nodarījumu radīts kaitējums, ņemot vērā tās morālo aizskārumu, fiziskās ciešanas un mantisko zaudējumu, tiek garantētas procesuālās iespējas morālas un materiālas kompensācijas pieprasīšanai un saņemšanai.

Krimināprocesa likuma 350.panta pirmajā daļā sniegts kompensācijas jēdziens, norādot, ka kompensācija ir naudas izteiksmē noteikta samaksa, ko persona, kura ar noziedzīgu nodarījumu radījusi kaitējumu, samaksā cietušajam kā gandarījumu par

morālo aizskārumu, fiziskām ciešanām un mantisko zaudējumu.

Kriminālprocesa likuma 350.panta otrajā daļā uzsvērts, ka kompensācija ir krimināltiesisko attiecību noregulējuma elements, ko apsūdzētais samaksā brīvprātīgi vai uz tiesas nolēmuma pamata.

Savukārt, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 351.panta pirmās daļas nosacījumiem cietušajam ir tiesības iesniegt pieteikumu par radītā kaitējuma kompensāciju jebkurā kriminālprocesa stadijā līdz tiesas izmeklēšanas uzsākšanai pirmās instances tiesā. Pieteikumā jāpamato par mantisko zaudējumu pieprasītās kompensācijas apmērs, bet kompensācijas apmērs par morālo aizskārumu un fiziskajām ciešanām tikai jānorāda.

Atbilstoši Civillikuma 5.pantam atlīdzības apmēru tiesa nosaka pēc taisnības apziņas, samērīguma un citiem vispārīgajiem tiesību principiem. Nosakot kompensācijas apmēru tiesa vadās arī no Kriminālprocesa likuma 352.panta, kur norādīts, ka tiesa kompensācijas apmēru nosaka, izvērtējot cietušā pieteikumu un ņemot vērā radīto mantisko zaudējumu apmēru, noziedzīga nodarījuma smagumu un izdarīšanas raksturu, nodarītās fiziskās ciešanas, paliekošus sakropļojumus un darbspēju zudumu, morālā aizskāruma publiskumu un dziļumu, psihiskas traumas. Latvijas Republikas Satversmes 94.pantā ir ietverts personas neaizskaramības princips, kas attiecināms arī uz personas nemantisko labumu aizsardzību (veselība, labklājība, pilnvērtīga personas attīstība un citas sociālās tiesības).

Apsūdzētais/pers. F/ paskaidroja, ka atzīst pilnībā gan morālo kaitējumu, gan materiālo zaudējumu cietušajai. Turklāt vērtējot materiālo zaudējumu, kas ir pamatots ar lietas materiāliem klāt pievienotajiem dokumentiem un pēc dzīvē gūtiem novērojumiem, tiesai nav šaubas arī par bēru mielasta izmaksām.

Lai gan apsūdzētā mantiskam stāvoklim nav izšķirošas nozīmes, lemjot par kompensācijas apmēriem, tomēr ir apsverams jautājums par apsūdzētā iespēju atlīdzināt cietušās pieprasīto kompensāciju.

Tiesas ieskatā, šāda iespējamība pastāv, lai gan apsūdzētā apgādībā ir nepilngadīgs bērns, apsūdzētais var tikt nodarbināts arī izciešot sodu.

Morālais kaitējums nav izsakāms mantiskās vērtībās un to nevar atlīdzināt kā zaudējumu. Morālais kaitējums ir personai piemītošu nemantisku labumu vai ar likumu aizsargātu interešu prettiesisks aizskārums, kas personai radījis ciešanas, pārdzīvojumus, sāpes. Morālā kaitējuma sekas var kompensēt, bet valsts nav noteikusi konkrētām situācijām atbilstošas konkrētas summas.

Lai izvērtētu piespriežamā morālā kaitējuma apmēru, tiesa vadās no tiesu prakses, ievērojot cilvēktiesību principus un ievērojot saprātīguma un taisnīguma principu. Kā jau minēts, tiesu praksē nav precīzu instrumentu cilvēka ciešanu apjoma noteikšanai un tā pārvēršanai naudas izteiksmē. Šī kompensācija ir naudas izteiksmē noteikta atlīdzība, kura apsūdzētajam jāmaksā cietušajam, lai izlīdzinātu negatīvo ietekmi uz cietušā psihi un likvidētu ar likumpārkāpumu radītās ciešanas.

Garīgās ciešanas tiek saistītas ar psiholoģisku diskomfortu un dažādām negatīvām emocijām, kas izpaužas kā bailes, pazemojums, kauns, dusmas, riebums, zaudējuma sajūta un skumjas, citas negatīvas emocijas vai nelabvēlīgs psiholoģisks stāvoklis, vai arī kā nopietnākas sekas – neirozes vai citas neirotiskas reakcijas, kas, ņemot vērā to raksturu un dziļumu, var tikt vērtētas jau arī kā psihiskas traumas.

Ņemot vērā to, ka mūsdienās sabiedrības priekšstati par vērtībām ir centrēti uz to, ka lielākā vērtība ir cilvēks, tiesa uzskata, ka atlīdzībai par cietušajam nodarīto aizskārumu jābūt tik lielai, lai viņš justos pēc iespējas mazāk sāpināts un spriedums radītu priekšstatu par to, ka prettiesiskas darbības, kas rada kaitējumu cilvēkam, tiek nosodītas un vainīgajam ir jādod pienācīga atlīdzība par nodarīto.

Izvērtējot iepriekšminētos apstākļus, tiesa nonāk pie pārliecības, ka cietušās kaitējuma kompensācijas summa par morālo aizskārumu ir nosakāma viņas pieprasītā apmērā, kas pēc tiesas ieskata, ir taisnīga, adekvāta aizskārumam, tā sekām, noziedzīgā nodarījuma smagumam un izdarīšanas apstākļiem un apsūdzētā spējai dot atlīdzību. Tiesas ieskatā, tā pat ir pieticīga kompensācija pretstatā kaitējumam, kāds nodarīts, iestājoties cietušās vīra nāvei.

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā iepriekš minēto, saskaņā Kriminālprocesa likuma 511., 512., 520., 523., 524., 527., 528. un 529.pantu, tiesa

n o s p r i e d a

Atzīt /pers. F/ par vainīgu noziedzīgā nodarījumā, kas paredzēts Krimināllikuma 117.panta 2. un 4.punktā un sodīt viņu ar brīvības atņemšanu uz 12 (divpadsmit) gadiem, bez mantas konfiskācijas un policijas kontroli uz 3 (trīs) gadiem.

Atstāt negrozītu /pers. F/ piemēroto drošības līdzekli – apcietinājumu.

Soda izciešanas termiņu skaitīt no 2014.gada 29.augusta.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta piekto daļu soda termiņā /pers. F/ ieskaitīt viņa atrašanos aizturēšanā no 2013.gada 7.decembra līdz 2013.gada 8.decembrim un apcietinājumā no 2013.gada 9.decembra līdz 2014.gada 29.augustam.

Apmierināt pilnībā Tieslietu ministrijas Juridiskās palīdzības administrācijas pieteikumu par valsts izmaksāto kompensāciju EUR 1600 (viens tūkstotis seši simti eiro) apmērā un piedzīt no /pers. F/ valsts ienākumos EUR 1600 (viens tūkstotis seši simti eiro) par valsts izmaksāto kompensāciju cietušajai /pers. H/.

Apmierināt pilnībā cietušās /pers. H/ iesniegto kaitējuma kompensācijas pieteikumu 1715,92 (viens tūkstotis septiņi simti piecpadsmit eiro un 92 centu) apmērā un piedzīt no /pers. F/ par labu /pers. H/ atlīdzību par morālo kaitējumu EUR 1000 (viens

tūkstotis eiro) apmērā un materiālos zaudējumus EUR 715,92 (septiņi simti piecpadsmit eiro un 92 centi) apmērā.

Piedzīt no /pers. F/ valsts budžetā procesuālos izdevumus, ko veido samaksa par aizstāvja darbu EUR 138,73 (viens simts trīsdesmit astoņi eiro un 73 centi) apmērā, iemaksājot Valsts kases BIC kods TRELLV22, NMR 90000050138, PVN reģ. Nr.LV90001672316, kontā Nr.LV68TREL1239300, maksājuma veikšanas faktu apliecinošu dokumentu iesniedzot tiesā.

Noteikt 30 dienu termiņu no nolēmuma spēkā stāšanās dienas procesuālo izdevumu labprātīgai nomaksai.

Pēc sprieduma stāšanās spēkā lietiskos pierādījumus:

- divus ķieģeļus, rokudzelžus, /pers. F/DNS paraugus un nomazgājumus no rokām, trīs asins paraugus, /pers. R/ DNS paraugus un nomazgājumus no rokām, /pers. S/ DNS paraugus un nomazgājumus no rokām, /pers. U/ DNS paraugus un nomazgājumus no rokām, džinsu bikses ar redzamiem asins līdzīgiem traipiem, 2 CD diskus, kas glabājas pie krimināllietas materiāliem - iznīcināt;

- /pers. F/ apģērbu, kas atdots /pers. F/, uzskatīt par atdotu /pers. F/;

- /pers. U/ apģērbu, kas atdots /pers. U/, uzskatīt par atdotu /pers. U/;

- /pers. G/ apģērbu (apakšbikses, treniņbikses, 2 džemperi, vējjaku, apavus, zeķes, virsjaku), kas atdots cietušajai /pers. H/ uzskatīt par atdotu /pers. H/.

Spriedumu daļā par tiesas piespriesto sodu, kaitējuma kompensāciju vai sakarā ar pieļautiem procesa pārkāpumiem var pārsūdzēt 10 (desmit) dienu laikā apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijai, iesniedzot apelācijas protestu vai sūdzību Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā pēc pilnā sprieduma pieejamības dienas.

Pilnā sprieduma pieejamības diena – 2014.gada 12.septembris.

Tiesnese **V.Voronova**